

Bekyrring, at de maatte see enkelte af deres Menighedsmedlemmer forlade dem og søge andre Gudshuse; men jeg betragter Saadant som en god og gavnlig Bøkkelse for os, som vi tilvisse i høi Grad trænger til (Hør). Man anerkjender jo ogsaa, at det er godt, at Præsten har et Middel, hvorved han kan lære at kjende sin Menigheds Stemning mod sig. Jeg har ofte hørt, at man har nævnet Offeret, der bringes hen paa Alteret, som Maalestøtten for hans Menigheds Hengivenhed og Kjærlighed; men det Maal er falskt; thi der er mange andre Ting, der kunne have Indflydelse paa Offeret, f. Ex. om hans Huus er gjæstfrit, om han er en venlig og omgiængelig Mand, som tager Deel i deres Sammenkomster og deler deres Glæder og Sorger paa verdslig Viis, og det er langt fra ikke Præstens Dygtighed alene, ikke om Præstens Overbeviisning er Menighedens Overbeviisning og om de sætte Priis paa at beholde ham som deres Sjælesørger, som her gjør sig gjældende. — Men man siger: Præsten har jo ogsaa nu den Prøve, om han kan samle Folk i sin Kirke, eller om den pleier at staa tom, men det Mærke er heller ikke sikkert; det er for en stor Deel afhængigt af Skikkene i de forskjellige Egne, om man er kommen i Bane med at gaae i Kirke eller ikke, og der hører ofte en lang Tid til i saa Henseende at bygge op, hvad Ens Forgængere have nedbrudt. Men naar Sognefriheden er givet, saa bliver Mærket langt sikkrere, og ikke behøves det just, at Kirken i enkelte Tilfælde skal blive fuld, som jeg sagde, og i andre Tilfælde tom; naar kun Præsten mærker, at En eller Anden gaaer bort fra Kirkesamfundet og søger sin Allergang paa andre Steder, saa er det allerede til Bøkkelse for ham, en Paamindelse om, at han maa samle sin Kraft, prøve sig selv og spørge, om han bruger de Gøner, som Gud har betroet ham, som han kunde, og saaledes er enhver Tilgang i hans Menighed ham til Opmuntring. Naar jeg saaledes har viist, hvorledes det er i de enkelte Medlemmers og i Præsternes sande og virkelige Interesse, saa

behøver jeg vel ikke at frygte for den Indvending, som er hørt saa ofte, at Sognebaandet er et gammelt, helligt og ærværdigt Baand, som man vel skal vogte sig for at bryde. Jeg underskriver selv disse Ord, thi jeg har al mulig Agtelse for Sognebaandet; men jeg veed, at det er med det som med alle Baand af den Natur, at det har noget Legemligt og noget Aandeligt i sig, og jeg veed, at her, som i Alt, er det Bogstavet, der ihjelslaaer mens Aanden levendegjør. Det at en Bæk løber et eller andet Sted, eller en Raad af Høie, eller Havet støder til og i Forening affærer en Deel af Landet fra det øvrige Land og saaledes afflutter en lille Deel rundt omkring en Kirke, det er en tilfældig Ting og det er ikke naturligt, det ligger ikke i Christendommens Væsen, at det skulde fremavle et Baand, der er værd i saa høi Grad at lægge Vægt paa. Det er ikke engang af stor Betydning, at der er en vis Deel Mennecker, der skulle søge Altret i en vis Kirke og hos en vis Præst, dersom de maaffee komme omtrent med den Overbeviisning at ville gaae bort uden Opbyggelse, det hjælper ikke, at den Syge veed, at han har En, som han skal holde sig til, En, som skal bringe ham Guds Ord paa hans Sygeleie, naar han ikke har Haab om, at dennes Ord bringer ham nogen Trøst; men naar Sognebaandet er hvad det skal være, en sand aandelig Forbindelse imellem Menighedens Medlemmer og Ordets Tjener, naar det fornemmes under Gudsdyrkelsen, at de ere gjennemtrængte af den samme Tro, at det er et fast inderligt kirkeligt Baand, der forener dem indbyrdes med hinanden, og ham, som er Kirkens Herre, saa har Sognebaandet noget Andet at betyde, og idet, mine Herrer! jeg ønsker, at det skal tabe i sin Betydning, som hører til det reent Legemlige i Sognebaandet, saa mener jeg, at det Aandelige netop derved styrkes og næres, saa at Forbindelsen faaer en renere og skjønnere Betydning, saaledes som vi kunne ønske. Men, indvender man mig maaffee, det kan Alltsammen være godt nok, men det er ikke paa Liden nu at skjenke Sognefrihed.